

Täysistunto

Torstai 2.4.2020 klo 16.02—22.05

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijän eläkelain mukaisen vakuutusmaksun tilapäisestä alentamisesta vuonna 2020

Hallituksen esitys HE 37/2020 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Tässäkin lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia, eli mitä lyhyemmin puhutte, sitä enemmän ehditte kuunnella muidenkin puheenvuoroja. Asian käsittelyssä noudetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

19.04 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronaviruspandemian johdosta työntajien asema on tällä hetkellä poikkeuksellisen haastava. Pandemia ja sen johdosta tehdyt rajoittamistoimet sekä kansalaisten kokemana pelko tautia kohtaan vähentävät merkittävästi taloudellista toimintaa yhteiskunnassa. Tällä on ollut merkittävä vaikutus yrityselämään, kun yritysten asiakkaiden määrä on voimakkaasti vähentynyt. Lisäksi myös yritysten rahoitusasema ja taloudelliset toimintaedellytykset ovat heikentyneet voimakkaasti hyvin lyhyen ajan kuluessa.

Hallitus on 20. maaliskuuta sopinut taloustoimista koronaviruspandemian haittojen minimoimiseksi. Nyt käsiteltävänä olevalla esityksellä toteutetaan yksi osa linjatuista taloustoimista: työntajan työeläkevakuutusmaksun tilapäinen alentaminen työmarkkinajärjestöjen tekemän ehdotuksen pohjalta. Esityksessä ehdotetaan, että työntajan työeläkevakuutusmaksua alennettaisiin tilapäisesti 2,6 prosenttiyksiköllä. Maksunalennus olisi voimassa toukokuun alusta vuoden loppuun. Vakuutusmaksun alennus koskisi työeläkevakuutusyhtiöiden perimää vakuutusmaksua. Eläkesäätiöiden, eläkekassojen ja Merimieseläkekassan osalta alennettaisiin vastaavasti vuosimaksun tasausosaa.

Maksun alentaminen rahoitettaisiin käyttämällä hyväksi yksityisten alojen työeläkevakuutusmaksuilla aiempina vuosina kartutettua tasausvastuuta, joka on tarkoitettu tasausjärjestelmän puskuriksi. Tasausvastuuta kartutettaisiin uudestaan työntajille vuosina 2022—2025 tehtävillä maksunkorotuksilla siten, että maksunalennus tulee täysimääräisesti kompensoitua.

Työntajan vakuutusmaksun alennuksella tai siihen myöhemmin tehtävillä korotuksilla ei olisi vaikutusta työntekijän osuuteen työeläkevakuutusmaksusta.

Esityksessä ehdotetaan yksityisten alojen työntajille poikkeuksellisia helpotuksia työeläkevakuutusmaksuihin. Laissa säädettäisiin, että maksunalennusten lisäksi työeläkeva-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

kuutusyhtiöt eivät voisi maksaa yhtiökohtaisia asiakashyvityksiä siltä osin kuin niitä mahdollisesti kertyisi maksunalennuksen ajalta. Koronapandemian aiheuttamassa poikkeuksellisessa tilanteessa on perusteltua, että maksunalennuksen ajalta mahdollisesti kertynyt vakuutusliikkeen ylijäämä jää työeläkevakuutusyhtiöihin vahvistamaan niiden vakavaraisuuspääomia.

Laki on ehdotettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, ja se olisi voimassa vuoden 2025 loppuun.

19.07 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on myöskin kannatettava, ja itse asiassa kristillisdemokraatit ensimmäisenä olivat esittämässä sitä, että näihin elvytystoimiin on pikaisesti ryhdyttävä, ja tämä oli meillä toimenpidelistalla ensimmäisenä, koska näimme, että tämä on kuitenkin koko lailla helppo toteuttaa, koska meidän järjestelmä on sellainen, että sen sisällä pystytään tekemään tällainen maksunlykkäys. Lykkäyksestähän tässä on kysymys. Nämä vastuuvajaukset ollaan ottamassa sitten vuosina 22—25 takaisin, niin että tietynlaisesta ikään kuin lainastahan tässä myös on kyse.

Sinällänsä tähän toteutustapaan ja vastaavaan ei ole mitään kysymyksiä, mutta vielä jäin miettimään tätä asiakashyvitysten jäädytystä, kun ministeri totesi, että se jää kattamaan tätä rahastoa yleisesti. Kuitenkin onko tarkoitus, että sitten siinä vaiheessa kun nämä vastuuvajaukset on kuoletettu, olisi mahdollista, että näitä asiakashyvityksiä lähdetään purkamaan, vai ajatellaanko kokonaisuudessa, että ne asiakashyvitykset, mitä tänä aikana on kertynyt, jäävät sinne yhteiseen pääomaan, koska siellähän kuitenkin voi olla sitten taustalla monenkinlaisia syitä, miksi näitä asiakashyvityksiä on kertynyt?

19.08 Anu Vehviläinen kesk: Arvoisa puhemies! Tässä tämä kohta ja kolme seuraavaa, 15.—18. kohdat, on tänään hallituksen esityksinä tänne eduskunnalle annettu, ja ne ovat osa tätä hallituksen 20.3. päättämää laajempaa toimenpidekokonaisuutta, jossa päätettiin näistä laajoista toimista, jotta meidän yrityksemme pystyisivät selviytymään koronakriisin yli, ja toisaalta sitten noissa seuraavissa esityksissä päätetään myös siitä, että meidän työntekijät myös pystyisivät selviytymään, kun heidän sosiaaliturvansa tässä tilanteessa olisi parempi.

Tähän ehkä haluan sen verran todeta, että olemme ikään kuin liikkuvassa junassa koko ajan. Eli en pysty sanomaan lukumääräisesti tarkkaan, minkä verran oli ihmisiä, työntekijöitä kaiken kaikkiaan lomautusten piirissä silloin kun nämä esitykset tehtiin, mutta jos katson, mitä on tapahtunut tänään ja mitä on tapahtunut eilen, niin tänään kello 13 yt-neuvottelujen piirissä oli 333 000 työntekijää ja eilen oli 12 000 vähemmän, mikä kertoo siitä, että nämä toimet, mitä hallitus silloin 20.3. teki ja mitkä nyt tänne eduskuntaan on tuotu, ovat enemmän kuin välttämättömiä. Se on tullut meille kaikille päivä päivältä ja itse asiassa melkein tunti tunnilta yhä selvemmäksi, ja sen takia pidän erittäin tärkeänä, että myös tämä palikka tässä isommassa kokonaisuudessa, eli TyEL-maksun alennus 2,6 prosenttia, pystytään myös täällä eduskunnassa ripeästi viemään eteenpäin.

Mitä sitten tähän tulee, niin tämä on todellakin tilapäinen. Sen haluan myös tässä painavasti todeta, että ei näitä ole tarkoitettu pysyviksi. Tämä on tilapäinen, ja tämä tulee toivotavasti voimaan mahdollisimman pikaisesti, ja laki on voimassa aina sinne 2025 saakka sen takia, että kuolettaminen eli tavallaan tämän alennuksen takaisinmaksu pystyy tapahtumaan sitten siellä 2022—2025, niin kuin tässä hallituksen esityksessä kaiken kaikkiaan sanotaan. Ja totean, että sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta haluaa käsitellä, ja toivon, että myös

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

pystyy käsittelemään, tämän esityksen ripeästi siinä aikataulussa, että tämä saadaan nopeasti voimaan.

19.11 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämäkin hallituksen esitys on tullut kiireellisesti ja pikaisesti ollen vielä tuossa aamupäivällä ei-julkinen. Eli todella vähän aikaa me kaikki edustajat olemme saaneet tähän esitykseen tutustua, joskin tämä on sosiaali- ja terveysvaliokunnassa toki jo ollut tiedossa.

Tässä esityksessä ehdotetaan annettavaksi laki työntekijän eläkelain mukaisen vakuutusmaksun tilapäisestä alentamisesta vuonna 2020. Työeläkevakuutusyhtiöiden työntekijän eläkelain mukaisen vakuutusmaksun työnantajan maksuosuutta alennettaisiin tilapäisesti 2,6 prosenttiyksikköä.

On aivan totta, että kaikki tuki työnantajille ja yrityksille on nyt annettava tässä karmeassa koronakriisissä ja niitä siltoja selvitä tämän vaikean yli on turvattava. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja Vehviläinen tuossa jo luki nämä karmaisevat luvut. Tuossa Helsingin Sanomat oli päivittänyt tätä yt-neuvotteluissa olevien ihmisten määrää ja linjasi jo tällaisen, että heitä on liki neljäsataatuhatta ihmistä. Eli tämä on kuin kello, mikä käy, koko ajan ilmestyy jostakin uusi ihminen, joka tulee lomautetuksi tai yt-neuvottelujen piiriin. Kyllä hätä siellä ihmisillä on suuri, todella suuri, ja se on käsin kosketeltava niissä kaikissa viesteissä, joita meistä kansanedustajista varmasti jokainen saa. Ainoastaan Uudellamaalla lomautettujen ihmisten ja yt-neuvotteluissa olevien ihmisten määrä on noin 200 000 ihmistä, ja siellä on työnantajia liki 1 400, elikkä jo pelkästään Uudellamaalla puhumme valtavista summista. Ja silloin haemme niitä pelastusrenkaita, millä tavalla voisimme niitä yrittäjiä tukea. Muun muassa Inkoon kunta, pieni kunta Uudellamaalla, on tehnyt päätöksen, että ei peri muun muassa vuokria näiltä pieniltä yrittäjiltä.

Mutta sitten, arvoisa puhemies, kun meillä on myös niitä yrityksiä, joilla toiminta jatkuu erittäin hyvänä — ja on hieno asia, että on kantavaa voimaa, että yritys pärjää ja menestyy — niin kysyisin teiltä, hyvä ministeri: Onko tämä esitys sillä tavalla, että yritys, joka mahdollisesti pärjäisi tämän kriisiajan ylitse, voisi olla osallistumatta näiden vakuutusmaksujen tilapäiseen alentamiseen ja voisi jatkaa normaalilla tavalla? Voisiko tässä olla joku hakemusmenettely kenties, että tällaisen yrityksen, jolla menee hyvin, ei tarvitsisi osallistua tähän? Millä tavalla vastaisitte tähän kysymykseen?

19.13 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Tämä esitys on nyt osa sitä palapeliä, jossa on monta osaa, joilla pyritään auttamaan yrityksiä selviämään tästä kriisitilanteesta yli. Kyseessä on siis työnantajamaksuosuuden työeläkemaksuista alentaminen 2,6 prosenttiyksikköä määräaikaaisesti, ja myöhemmin se sitten ikään kuin maksettaisiin takaisin.

Haasteena tietenkin on, että moni yritys on tällä hetkellä tilanteessa, jossa jopa kaikki työntekijät ovat lomautettuina ja jossa on kyse ikään kuin eloonjäämistäistelusta, ja silloin ei tästä sinällään hyvästä esityksestä välttämättä kovasti apua ole. Toivottavasti meillä on niitä yrityksiä, jotka näitä työeläkemaksuja korotetusti maksavat myöhemmin takaisin. Sinällään tämä esitys totta kai kannatettava onkin.

Tässä edustaja Juvonen otti sinällään ihan aiheellisen ajatuksen esiin, että tämmöisessä esityksessä, joka näin kiireisellä aikataululla tuodaan — ja hyvä niin, että tuodaan nopealla aikataululla — on totta kai erittäin haastavaa tehdä tällaista tapauskohtaista harkintaa, jos halutaan, että se esitys nopeasti myöskin tulee voimaan ja niitä yrityksiä auttaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

Nyt on erilaisia kyselyitä ja selvityksiä niin Suomen Yrittäjiltä kuin EK:ltakin tullut, ja kyllähän se viesti sieltä kentältä hyvin karua on: se on itse asiassa vähemmistö yrityksistä, jotka näkevät, että tämä tilanne ei ikään kuin heihin vaikuttaisi millään tavalla. Jopa esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yritykset kärsivät tilanteesta, vaikka heillä asiakkaita on. Mutta kun se muu normaalitoiminta häiriintyy merkittävästi, niin tämä koskettaa valitettavan laajasti lähes koko yrityskenttää. Sen vuoksi on ehkä aivan perusteltua, että tämä on ikään kuin kaikkia koskettava tilanne, vaikka yrityksellä sinällään maksukykyä tällä hetkellä olisikin.

Täällä aiemmin kyselytunnilla pääministeri Marin totesi, että te mielellänne hallituksessa kuuntelette myös opposition esityksiä ja otatte niitä pohdintaan. Kokoomus onkin esittänyt pitkän listan toimenpiteitä, joilla yrityksiä voitaisiin tässä tilanteessa auttaa. Me esitimme muun muassa sitä, että nämä työnantajamaksut otettaisiin valtion maksettavaksi määräajaksi. Onko tällainen ollut harkinnassa, vai onko näin, että nyt tällä tavalla toimitaan? Onko teidän tarkoituksenne harkita nyt vielä sitten, kun kriisin rajoittamisen kesto on ehkä jollain tavalla tiedossa, niitä mahdollisia jatkotoimenpiteitä näille nyt ilmoitettaville toimenpiteille?

Tässä on ehkä hyvä tuoda esiin vielä se, että tässä tosiaan meillä edustajilla on hyvin lyhyt aika. Se on sinällään ihan oikein, että me sitten vaan yritämme nopeasti tähän lähetekeskusteluun perehtyä sen, minkä pystymme, ja valiokunta sitten tekee sen varsinaisen työn ja perehtyy huolella. Valiokunnan puheenjohtaja täällä totesikin, että asia menee sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, ja siellä varmasti pohditaan sitten tätä asiaa huolellisesti. Pidän tosi tärkeänä sitä, että nyt tässä tilanteessa, kun meillä on poikkeusjärjestelyt täällä eduskunnassakin ja on näin vähän edustajia aina kerrallaan täällä salissa, eduskunnan toimintakyky säilyy tällaisena ja pystymme viemään esityksiä täällä nopealla aikataululla lävitse.

Täytyy sanoa, että nyt vielä kun kehysriihi on ensi viikolla, niin esitän hallituksen suuntaan vielä semmoisen hartaan toiveen, että nyt kun me olemme täältä tehneet esityksiä sekä julkisuuden kautta että suoraan hallitukselle, niin otatte ne vakavasti harkintaan ja katsotte niitä. Varmasti löytyy sellaisia viestejä, huolenaiheita, joita tulee — ei välttämättä meiltä puolueena, vaan kansalaisilta ja yrittäjiltä — ja joita me sitten tässä teidän suuntaanne välitämme. Toivottavasti niihin ehditte tai joku teidän esikunnastanne ehtii niihin sen verran perehtyä, että katsotaan, että tässä tilanteessa, kun yrittäjät ja sitä kautta yritysten työntekijät ovat erittäin suuressa pulassa, heille kaikki mahdollinen tuki löytyisi, jotta me tämän kriisin jälkeen sitten mahdollistamme sen, että mahdollisimman moni näistä yrityksistä jatkaa ja työpaikat mahdollisuuksien mukaan säilyvät.

19.18 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Oikeastaan täydentäisin siltä osin edustaja Multalan puheenvuoroa, kun hän viittasi puheenvuoronsa alussa siihen, että tämä yrittäjien työeläkevakuutusmaksun 2,6 prosentin alennus ei välttämättä ole nyt selkeästi suoraan suuntautumassa niille yrityksille, jotka ovat kaikkein suurimmissa vaikeuksissa. Jos joudutaan lomauttamaan, puhumattakaan irtisanomaan, ihmisiä, niin ei makseta työeläkevakuutusmaksuja, ja tämä alennus ei siinä tilanteessa hyödytä. En silti vastusta tätä ajatustapaa, tässä on ihan hyvä pohja myöskin tältä osin nyt luoda helpotusta, koska valtaosa yrityksistä kärsii koronaviruksen aiheuttamista taloudellisista vaikutuksista, ja nyt on löydettävä kaikki konstit, joilla tulla vastaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

Epäilemättä työeläkevakuutusmaksut ja siellä taustalla olevat työeläkerahastot ovat Suomen suurin taloudellinen voimavara, joka on ollut passiivisessa käytössä vuosikymmenet, ja sitä on vaan kasvatettu. Viime vuosihan — taustaksi tähän on hyvä nähdä se, mistä nyt tällä hetkellä puhutaan — eli 2019 oli työeläkehistoriamme jättimäisin rahastojen kasvuvuosi. Reaalituotto oli 11,5 prosenttia, rahastot kasvoivat yli 20 miljardia euroa ennätyselliseen 215 miljardiin. Se on jo käytännössä lähes 100 prosenttia kansantuotteesta, ja se on koko maailmassa suurin julkinen eläkerahastovaranto, joka on kerätty tulevia eläkkeitä varten. Muualla maailmassahan käytäntö on lähinnä se, että ei rahastoidakaan tällä tavalla. Saksassa siitä on jo pitkä historiallinen kokemus, jolloin eläkevarat ovat huvenneet erilaisiin kriiseihin ensimmäisen ja toisen maailmansodan jälkeen, ja siellä on järjestelmä, samoin kuin Ranskassa, jossa nykyinen työssäkäyvä sukupolvi maksaa aina edeltävän sukupolven eläkkeen. Se on se käytäntö, ja tällä tavalla Suomessa on luotu joka tapauksessa tämä varanto, josta meillä on nyt hieman varaa tinkiä, minkä myöskin tämä hallituksen esitys tässä juuri tekee.

Kysyisin kuitenkin ministeriltä, kun hän on tässä paikalla: Tässähän on yksi ulottuvuus, joka on kiintoisa: nämä asiakashyvitykset. Suomen eläkejärjestelmähän on, kuten sanottu, kansainvälisesti rahoituksellisesti kestävimpiä, parhaita eläkejärjestelmiä — Mercer Global Pension Index tämän kertoo — mutta se on kustannustehoton. Siis se on kallis järjestelmä, ja yksi kalleimmista komponenteista tässä ovat nämä asiakashyvitykset, jotka eivät sinänsä kuulu eläkejärjestelmän luonteeseenkaan ollenkaan. Niihin käytettiin viime vuonna yli 400 miljoonaa euroa, valtava rahasumma, joka annetaan ohitse tämän eläkejärjestelmän perustehtävän, joka on siis kerätä työeläkevakuutusmaksuja ja maksaa eläkkeet. Ne asiakashyvitykset on käytetty tietoisesti konstina, jolla houkutetaan työnantajia vaihtamaan eläkeyhtiötä. Tätähän on kansainvälisestikin kritisoitu, ja tätä on myöskin Suomessa Finanssivalvonta halunnut arvioida. Kun edustaja Satonen edellisen asiakohdan yhteydessä kysyi yrittäjien työttömyysturvasta, että voisiko siinä olla mallia tulevaan, niin kysyn ministeriltä: voisiko tässä nyt olla meille mallia siitä, että Suomessa aidosti uudelleenarvioitaisiin koko tämä asiakashyvitysjärjestelmä, joka on luonteeltaan eläkevarojen väärinkäyttöä? Meillä on kyse siitä, että eläkevarat kerätään eläkkeitä varten, ja näillä asiakashyvityksillä siirretään tässä mittakaavassa, yli 400 miljoonan osuuksilla viime vuonna, rahaa yrityksille — suurimmille yrityksille pääsääntöisesti, tästähän eivät pienimmät yritykset välttämättä edes hyödy. Tässä suhteessa kysyisin, onko nyt sitten mahdollista testata myöskin tätä asiaa tässä kriisitilanteessa, kun meillä on vähän tällainen laboratoriotilanne monien muidenkin osa-alueiden osalta suomalaisessa yhteiskunnassa.

19.22 Veronica Rehn-Kivi r: Arvoisa puhemies, värderade talman! Förslaget att tillfälligt till detta års slut sänka på arbetsgivarnas andel av arbetstagarnas pensionsförsäkringsavgifter är mycket välkommet i detta svåra läge.

Företagen är i stora ekonomiska svårigheter och allt vi kan göra för att lätta på deras betalningsbörda ska också göras, också sådana här mindre åtgärder. Det beräknas att avgifternas totalsumma minskar med cirka 1 miljard med denna åtgärd. Återbetalningen sker under åren 2022—2025, vilket betyder att arbetsgivarnas börda sprids ut på flera år, och därför inte kan anses alltför betungande.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys alentaa työnantajien maksuosuutta työntekijän eläkelain mukaisesta vakuutusmaksusta on erittäin tervetullut tässä vaikeassa tilanteessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

Meidän on tehtävä kaikkemme työnantajien ja yritystemme taloudellisten vaikeuksien helpottamiseksi, vaikeuksien, joita yrityksillä ei ole ollut mitään mahdollisuuksia itse ennaltaehkäistä tai joihin varautua.

Tässä tilanteessa on tehtävä kiireellisiä päätöksiä ja isolla pensselillä. Siksi on hyvä, että esitys koskee kaikkia työnantajia, kaikkia yrityksiä riippumatta siitä, miten hyvin tai huonosti heillä tällä hetkellä menee. Tämä maksualennus tuo pientä helpotusta kaikille yrityksille eikä varmasti haittaa yhtäkään. Takaisinmaksuaika on riittävän pitkä, jotta se ei rasita työnantajia liiaksi.

Edustaja Juvonen ehdotti, että esitys ei koskisi kaikkia työnantajia ja vain ne yritykset, jotka haluavat tämän alennuksen, voisivat saada sen esimerkiksi hakemusmenettelyllä. Sellainen menettely johtaisi käsittääkseni turhaan byrokratiaan ja myös veisi aikaa. Eikö nyt olisi luotava järjestelmä, joka nopeasti saadaan toimintaan ja yritysten hyödyksi?

19.24 Anna-Kaisa Ikonen kok: Arvoisa puhemies! Me käsittelemme nyt työntekijän eläkelain mukaisen vakuutusmaksun tilapäistä alentamista tänä vuonna. Sen mukaan työnantajan maksuosuutta alennettaisiin tilapäisesti 2,6 prosenttiyksikköä, mikä on tervetullut toimi tässä akuutissa tilanteessa, missä meidän yrityksemme ja monet, monet työnantajat tällä hetkellä ovat. Maksualennus olisi voimassa toukokuun alusta vuoden loppuun. Maksualennuksesta aiheutuva tasausvastuun pienentyminen katettaisiin korottamalla työnantajamaksua tilapäisesti vuosina 22—25 siten, että tilapäisen alennuksen vaikutus saadaan kompensoitua kokonaan.

Kun teemme tällaisia muutoksia hetkessä, jossa eläkelaitosten sijoitusvarallisuudesta on sulanut hetkessä leijonanosa, on hyvin tärkeää, että tällaisesta kompensatiosta huolehditaan osana kokonaisuutta. Meidän yhteinen vastuumme on huolehtia eläkejärjestelmän kestävytydestä ei vain lähivuosina vaan myös lähivuosikymmeninä. Me emme eläkejärjestelmien kohdalla puhu vain muutamista vuosista vaan useista, useista vuosikymmenistä eteenpäin.

Tietäen kuitenkin sen, että yritysten haasteet tulevat jatkumaan vuosia, näen, että tässä kohdassa on myöskin tämän esityksen keskeinen ongelma, nimittäin se, että helpotukset tulevat vastaan uusina korotuksina tulevina vuosina, kun kuitenkin näemme, että yritysten taloustilanne ei varmasti ihan nopeasti korjaudu tämän jälkeen. Me olemmekin esittäneet, että työnantajamaksut otettaisiin valtion maksettavaksi määrääjäksi.

19.26 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Tänäänkin tässä salissa on aika monta kertaa puhuttu, että kuinka näitä päätöksiä on jopa talon ulkopuolella kehuttu. No, voi olla, että meillä on eri piirit. Minä olen yrittänyt tässä metsästä viikon ajan yrittäjää, joka kertoisi minulle niistä positiivisista asioista, että nyt näyttää hyvälle, että taidan pelastua.

Minä kyllä hallitusta kiitän siitä, että tällaisia tapoja on, mutta pakko on tässäkin kohtaa sanoa, että jos puhutaan tällaisesta 2,6 prosentin TyEL-maksun alentamisesta — mikä tässäkin tapauksessa on oikeasti tavallansa vain laina, tietysti ne eivät joudu maksamaan takaisin, ketkä menevät tässä välissä konkurssiin — niin oikeasti tämä tekee karkeasti laskettuna varmaan siellä 20—30 euroa kuukaudessa per työntekijä. Monikohan yritys on siitä kiinni, etteivät ne saa kahta-, kolmeakymppiä per työntekijä hommattua kuukaudessa? Sen saman määrän kerää melkein sieltä kahvihuoneen lattialta niistä tyhjästä pulloista.

Eli kyllä minun on pakko sanoa, että minä ihmettelen sitä, että eikö nyt oikeasti pystytä tekemään sellaisia ratkaisuja, että me pelastaisimme nämä meidän yritykset oikeasti, kos-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

ka tämä on sellaista puuhastelua, että emme me näillä kyllä oikeasti pelasta ketään. Ja jos olen oikein väärässä, niin minun puhelinnumeroani saa jakaa niille yrittäjille, jotka ovat näitten hallituksen esityksien ansiosta tällä hetkellä pelastumassa. Minä haluaisin päästä sinne opiskelemaan. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt, arvoisat edustajat, tätä keskustelua varten varatut 30 minuuttia on ministeri Pekosen loppupuheenvuoroa lukuun ottamatta käytetty. 3—4 minuuttia.

19.28 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen: Kiitos, arvoisa puhemies! Haluan kiittää teitä edustajia erittäin hyvistä ja rakentavista puheenvuoroista, ja haluan tähän alkuun myöskin heti pahoitella tätä kiireistä aikataulua. Nyt joudutaan todella poikkeuksellisen nopeasti tekemään näitä esityksiä tämän kriisin vuoksi, ja sen takia pidin tärkeänä, että sosiaali- ja terveysvaliokunta sai näitä hallituksen esityksiä, joita nyt käsittelemme, jo tämän päivän aikana käsittelyyn valiokunnassa.

Edustaja Essayah kysyi näistä asiakashyvityksistä. Työeläkevakuutusyhtiöt eivät voi antaa asiakashyvityksiä siltä osin kuin hyvityksiä on kertynyt maksualennuksen ajalta eli toukokuusta joulukuuhun 2020, mutta tätä aiemmalta ajalta kertyneitä asiakashyvityksiä voidaan toki antaa.

Edustajat Juvonen ja Multala kiinnittivät huomiota hyvin pärjääviin yrityksiin. Kysyitte, tarvitseeko heidän osallistua tähän maksualennukseen, mutta kuten edustaja Rehn-Kivi jo tässä oikeastaan vastasikin, niin me olemme nyt pyrkineet tekemään toimia, jotka ovat hallinnollisesti toimeenpantavissa mahdollisimman kevyesti ja joutuisasti. Edustaja Multalalle vielä totean, että yrittäjiä itseään tuetaan muilla keinoilla, joista ministeri Lintilä ja ministeri Haatainen vastaavat, joten YEL-maksuja ei oteta tässä yhteydessä valtion maksettaviksi.

Edustaja Kiljunen, te kysyitte asiakashyvitysten tarpeesta ylipäättään, mutta täytyy todeta, että kun tässä todella kiireisellä aikataululla näitä esityksiä teemme, niin emme tässä koronakriisin tilanteessa tähän vastaavaan esitykseen, mistä puhuitte, ole voineet arvioida tätä asiaa perinpohjaisesti.

Edustaja Laakson puheenvuoroon toteaisin, että tässä tietysti nyt yritetään koota pienistä palasista pakettia, jolla voitaisiin mahdollisimman hyvin helpottaa yritysten tilannetta tässä erittäin vakavassa tilanteessa. Ja tämä esitys, jota tällä hetkellä käsittelemme täällä salissa, on yksi osa tätä pakettia kokonaisuutena.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 19.30.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 22.01.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2020 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 15 käsittelyä.

22.01 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on ehkä ihan parhaimpiin kuuluvia tämän päivän esityksistä. Tässä ei aiheuteta mitään turhaa byrokratiaa. Tämä työeläkevakuutusmaksun määräaikainen 8 kuukauden alennus koskisi kaikkia työnantajayrityksiä, myös niitä suuria yrityksiä, jotka pitkälti hoitavat kuitenkin sen, että pk-yrityksissä on tilauksia ja työtä. Tämä on miljardiluokan asia, hiukan toista miljardia euroa. Täällä joku oli sitä mieltä, että kaikki työnantajayritykset eivät saisi saada tätä, mutta sehän on, miten sen nyt kohteliaasti sanoisi, aika avutonta ajattelua, että tässäkin luotaisiin joku ihmeellinen byrokratia ja ruvettaisiin lajittelemaan työnantajayrityksiä. Nyt tämä korjaa hyvin nopeasti ja hyvin byrokratiavapaalla tavalla yritysten likviditeettiä. Tämä on merkittävä likviditeettiapu nopeasti suomalaisille yrityksille.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.